

اینقدر عصبانی نباش!

(روش‌های مؤثر برای مهار خشم)

رونالد پاتر افرون

نفسیه معنکف

النشرات لیلو

Potter Efron, Ronald T.

اینقدر عصبانی نباش! / رونالد پاتر افرون
۱۸۴ ص.

Angry all the time: an emergency guide to anger control.

خشم، کنترل
BF575/ ۱۸
۱۰۲/۴۷
۰۰۱۳۹۷۵

سرشناسنامه

عنوان و نام پدیدآور
مشخصات ظاهری
عنوان اصلی

موضوع

رده‌بندی کنگره

رده‌بندی دیوبیس

شماره کتابخانه ملی

النشرات لیوسا

■ چاپ: چهاردهم ۱۳۹۸ - اول لیوسا

■ تیراز: ۱۱۰۰ - ۱۱ سخنه

■ چاپ: فراچاپ

■ صحافی: فراچاپ

■ قیمت: ۲۷۰۰۰ تومان

■ نام کتاب: اینقدر عصبانی نباش!

■ توپسته: رونالد پاتر افرون

■ مترجم: نویse معنکف

■ ویراستار: حمیده رستمی

■ شاپ: ۰۹۱۰۰۰۳۱۰۰۰۸۳۰۰۰۷

۹۹۹۹۹۹۹۵۹ - ۹۹۹۶۳۰۳۵

۳۰۰۰۲۴۰۰۴۲

www.nashreliusa.com

instagram.com/dorsaliusa

۹۹۹۹۹۹۵۰۷۷

www.dersabook.ir

liusa@nashreliusa.com

telegram.me/dorsaliusa

خیابان انقلاب، بین خیابان وصال و قدس (جنب سینما سپیده)، کوچه اسکو،
(کد پستی: ۱۳۸۷۸-۱۳۸۷۹) بلاک ۱۲، طبقه همکف.

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
۱۹	بخش یک: قوه‌ی ادراک
۲۰	فصل یک: عصبانیت زندگی ام را به هم ریخته
۳۴	فصل دو: چرا این قدر عصبانی شدم؟
۴۷	فصل سه: چرا نمی‌توانم از عصبانیت دست بکشم؟
۶۱	فصل چهار: تردیان خشم و خشونت
۷۵	فصل پنجم: سه هدف عصده‌ی کنترل خشم: بیشگیری، چهار رفع مشکل
۹۰	فصل شش: چهار روش برای کمتر عصبانی شدن
۱۰۳	بخش دو: اعمال
۱۰۴	فصل هفت: وقتی است به قولت عمل کنی
۱۱۸	فصل هشت: از پله پایین بیدا، از تهدید و خشونت بپرهیز
۱۲۲	فصل نه: پایین آمدن از تردیان
۱۲۴	فصل ده: باور کنی یانه، شخصی آن بیرون نیست که به تو گیر بندد
۱۵۸	فصل بازده: خدا حافظی باز نیخواهد
۱۷۰	فصل دوازده: من هم به سرک تیاز دارم
۱۸۳	سخن آخر

مقدمه

این کتاب خوبی نیست. قرار هم نیست حالت را جاییابورد. در واقع ممکن است بعد از خواندن آن تا مدتی حالت گرفته باشد، یعنی تا وقتی تصمیم بگیری دست به اقدامی به مراتب عاقلاهه تر بزنی. با خودت روبراست باش. اگر داری این کتاب را می خواهی احتمالاً در زمینه‌ی احساس خشم یا خشونت، یا شاید در هر دو موجود شکل داری. از مسائل احمقانه عصبانی می شوی. حرفی می زنی یا کاری کنی که بعداً باید آن پشیمان می شوی، اما باز هم مرنگ همان عمل می شوی. دوستانت، همترت، شغلت یا شاید آزادی ات را از دستداده‌ای صرفاً چون نتوانسته‌ای خلق و خویست را مهار کنی. اگر تا حالاً چیزهای زیادی را به صرف عصبانی بودنت از دستداده‌ای، پس خیلی زود بیاد می گیری چطور متفاوت عمل کنی.

شاید هم شریک زندگی ات آدمی عصبانی است و زندگی ات را سیاه کرده و تو هر کاری از دستبر می افده کرده ای تا اوضاع را آرام کنی، اما هیچ فایده‌ای نداشته است و دیگر معنی داشته چه کار کنی. نه می توانی خانه و زندگی ات را ترک کنی و نه می توانی بایین وضع به زندگی ادامه دهی. ممکن است هر دوی شما عصبانی باشید. عده‌ی زیادی از مردم به راستی عصبی، به طور مساوی با شریک زندگی عصبی خودشان سر می کنند. آدم عصبانی، عصبانیت‌های دیگر را جذب خودش می کند.

منظورم افرادی نیستند که گه گاه کمی عصبانی می شوند. به هیچ وجه، آنان که تازه کارند، به خواندن این کتاب نیازی ندارند. افرادی که از عصبانیت واقعی بی خبرند، می توانند کتاب های بهتری بخوانند، درست است؟

اما شرط می بندم توبه خوبی خبر داری. تو به راستی می دانی چطور یک دفعه از کوره در بروی و به قدری خشمگین شوی که خون جلوی چشم های را بگیرد و احساس کنی دلت می خواهد نکن که استخوان های کس را خرد و خاکشی کنی. تو خودت شاهد بوده ای که اختیارت را از دست داده ای و دلت می خواسته اختیارت را از دست بدھی و این و آن را خرد و خشم کنی. پارها شده که از شدت عصبانیت و سایل را پرت کنی و خیلی بزرگ با خراب کنی، از جمله روابط را. تو احساسات مردم را جریحه دار می کنی اما که چه؟ همگی حقشان بوده، مگر نه؟ تو به همترت توهین کرده ای، بجههایت را به پاد انتقاد گرفته ای، دوستان را نیجانده ای، و هرگز شکفته ای متأسفی یا به عیب و ایراد خودت افرازنگرده ای. کارت فقط شده، سرزنش و شرمنده کردن دیگران، و هرگز هم توجیهی برای آن نداشته ای.

عصبانیت تو همیشگی شده است. بیشتر موقع عصبانی هستی و اصلاً نمی دانی چرا. عصبانیت صمیمی ترین دوست تو شده، شاید دوستی قدیمی، و این تنها احساسی است که داری. خدا حافظ خوشحالی، خدا حافظ لذت. غصه و نرس را باید فراموش کرد. اصلًا عشق به چه کار آدم می آید؟ فقط خشم و خشم و بیا ز هم هست این روزها مفهوم زندگی فقط همین است. تو تمام مدت عصبانی هستی.

تو مثل اجاقی شده ای که روی آخرین درجه اش گذاشته شده و هرگز سوخت کم نمی آورد. پس تعجب نکن که چرا کسی دلش نمی خواهد به تو نزدیک شود.

تو حسابی در دلخوری و تنفس رشته داری، خدا نکند کسی اسم همتر را بیاورد. در این صورت فریادت به آسمان می رود. پدر و مادرت هم بعد از آن

پلایی که سرت آور دند، بهتر است بروند به جهنم! امکان ندارد دیگر با آنان حرف بزنی. تعداد دشمن‌هایت هم که سر به آسمان می‌زند، رشته‌ی تحصیلی ات نفرت و انجار بوده و همیشه در این درس نمره‌ی بیست می‌آوردی.

این کتاب مربوط به الكلی‌های گمنام^۱ نیست، ولی اوین گام از دوازده کلم مربوط به بخششناهی این سازمان است که به درد تو هم می‌خورد. فقط بایشه جای کلمه‌ی الكلی، کلمه‌ی عصبانی را در آن بگنجانی و جمله‌وایه شکل فر تغیر دهی؛ عصبانیت باعث شده است ما در عانده و ناتوان سویی و اختیار زندگی از هستمان بیرون بروند.

عصبانیت است که اختیار زندگی تو را در دست دارد و امسارت را به دست گرفته است. شاید ت Xiao افراز کنی، اما در واقع همین طور است. اگر حرفم را باور نداری، سعی کن یک هفته را بپنگه عصبانی شوی سپری کنی. اگر نتوانستی، دست کم بیست و چهار ساعت این کار را بکن. منظور من موقعی است که دلت می‌خواهد گردن کس را بستکنی، اما خودت را وادار می‌کنی این کار را نکنی. این درست مثل این است که بخواهی در توالت و دکا بخوری تاکسی تو را بینند. منظورم این است که انصافاً از هیچ چیزی عصبانی نشوی، خوسردی ات را حفظ کنی و بی خجال شوی. موفق باشی، دوست من. این چیزی است که واقعاً به آن احتیاج دلوی.

افراد عصبانی یا مذکورند یا مژده‌شان هم خشن هستند. آنان اگر نتوانند به همه لطمہ می‌زنند، که معمولاً شامل افراد کوچک‌تر یا ضعیفتر از خودشان می‌شود. پدر ~~خواهش~~ همسرش را کنک می‌زند، هادر بجهه‌ها را، بجه بجه‌های کوچک‌تر از خودش را و بجهه‌های کوچک‌تر حیوان خانگی را. عده‌ای از عصبانی‌ها هم هستند که از زبانشان مثل مثُت دستشان استفاده

^۱. Alcoholic Anonyms. عنوان سازمانی که اعضاش در کسب هشتاری و حفظ آن به هم کنک می‌کنند.

می‌کنند و با کلامشان به این و آن شلاق می‌زنند. این جور افراد کلماتی بر زبان من آورند که در اینجا نمی‌شود به آن اشاره کرد. آنان نزاکت و به کارگیری کلماتی مانند «مشکل»، «الطفاً» و «دوست دارم» را فراموش کرده‌اند. بسیاری از افراد عصبانی، خشم‌شان را از دو طریق بروز می‌دهند. آنان هم خشونت رفتاری دارند و هم خشونت کلامی.

خشم عادی در برابر خشم مشکل‌ساز

هر آدمی گاهی عصبانی می‌شود، اما بیشتر افراد می‌دانند که طور با خشم خودشان مواجه شوند. احساس خشم‌شان به آنان می‌گوید که یک جای کار ابراد دارد. بعد متوجه می‌شوند چه چیزی عذابشان می‌دهد، و دست آخر کاری می‌کنند تا وضعیت نامناسب را تغییر دهند. آنرا حل‌هایی را بررسی می‌کنند تا وکتش شان به خوبی کارآیی داشته باشد و اگر کاری که می‌کنند یا حرفی که می‌زنند مفید واقع نشود، یک پارادیگم مورد رابررسی و راهی پیگر را متحان می‌کنند. اگر هم اقدامشان مفید واقع شود، خشم‌شان را راه‌هایی می‌کنند تا بتوانند به کار و زندگی شان برسند.

روندهای عادی و مفید عصبانیت به شرح زیر است:

۱. احساس خشم است که به من می‌گوید مشکل دارم.
۲. باید درباره اش فکر کنم.
۳. در موردش کاری کنم یا حرفی بزنم.
۴. بعد نتیجه را بررسی کنم.
۵. در صورت ناکامی، تغییری در نوع عملم بدهم.
۶. اگر قایده داشتم، خشم را رها کنم.

روند عصبانیت برای آدمی عصبانی که متفاوت عمل می‌کند، به شرح زیر

است:

۱. احساس خشم است که به من می‌گویند همه چیز اشکال دارد.
۲. دائم در باره اش فکر می‌کنم.
۳. محکم و استوار پای هر کاری که می‌کنم با حرفی که می‌زنم، می‌باشم.
۴. نتیجه‌ی بد رانادیده می‌گیرم.
۵. بنابراین در مورد تغییر اعمال اقدامی نمی‌کنم.
۶. از خشم دست برنمی‌دارم.

با این موارد آشنا هستی؟ بهتر است واکنش آدم عصبانی را کمی دقیق‌تر بررسی کنیم.

همه چیز اشکال دارد و عصبانیات می‌کند

بیشتر افراد به شدت عصبانی، فوق العاده هم حساس هستند. آنان زیادی نازک‌نارنجی هستند. به راحتی به شان بررسی خورده، احساساتشان چریخه‌دار می‌شود و خیال می‌کنند به آنان توجه شده‌است. یک نتیجه‌اش این است که تمام مدت بایت هر آنچه دیگران ناید اش می‌گیرند، عصبانی می‌شوند.

همه‌ی ما هر روز با موارد متعددی از محرك خشم مواجه می‌شویم.

به عنوان مثال:

- راننده‌ی خودرویی که بی‌جهت از تو جلو می‌زند.
- فهوه زیادی داغ یانوشابه زیادی سرد است.
- همسرت خسته است و می‌خواهد زودتر بخوابد.

- بچه‌ات سر شام یا غذایش بازی می‌کند.
- چمن یا غجه بلند شده است.
- کارمند بیشتر اوقات زود کارش را تعطیل می‌کند.
- درست شبی که خیال می‌کنی همیرت روی تو رازمین نمی‌اندازد و برای خودت برنامه‌گذاشته‌ای، با خوشنویسی دست رد به سینه‌ات می‌زند.

~~بچه‌ی آدم‌ها از همان اوان زندگی یاد می‌گیرند به بیشتر محرك‌های شخص جواب منفی دهند. چرا؟ چون عصبانی شدن خودش را کلمه کارمند است. تو را فر سوده می‌کند. به علاوه، اگر قرار باشد بایت هر چیزی جوشی یا خواری، تمام مدت باید بال بال بزنی و چایی برای کارهای دیگر را قیصر ماند.~~

~~افراد عصبانی بحسب عادت به بسیاری از محرك‌های شخص پاسخ مثبت می‌دهند و اگر در این مورد از آنان سؤال شود می‌خواستند: «بله، حتماً، به خیلی از آنها».~~

~~چمن بلند شده است؟ واویلا! کاریه کجاها که نمی‌کشد و چه عقده‌هایی که سر دستگاه چمن زنی خالی نمی‌شود. همیرت تو را اکنف کرده؟ بسیار خوب، فرصتی پیش آمده که ساخت‌ها خروجند کنی، مشت‌هایت را برای پانزده‌ای بیچاره نکان دهی، قوطی نوشایه را به زمین پرست کنی، سر بچه‌های داد بزنی و هر چه به دهات من اید، بد کارمند بخت برگشته بگویی!~~

~~راستی، یک خط از تراولی بود که می‌گفت... چه می‌گفت؟ او، یادم آمد. من گفت: «همه چیزی باعث عصبانیت من و تو می‌شود». بسیار خوب، آن ترانه در مورد دگل سر صحیح می‌کند، نه در مورد عصبانیت. ولی ما الان داریم در مورد مشکلی بر از خاک حرف می‌زنیم. به علاوه، به تو چه که من خواهی مرا اصلاح کنی. من دارم کتاب می‌نویسم. دیگر کم کم داری عصبانی ام می‌کنی‌ها! تو... او، باز هم جوش آوردم و سرهیچی عصبانی شدم. معذرست می‌خواهم.~~

دانم در مورد مسائلی که عصبانی ات کرده، فکر کن

«به شدت از دست او عصبانی ام. با من مثل آشغال رفتار کرد. ساعتها روی تخت دواز کشیدم و در مورد رفتاری که با من کرد، فکر کردم. نصف شب درحالی که دندان هایم را روی هم فشار می دادم، از خواب بیدار شدم. دوستانم دیگر حالتان از شنیدن این حرفها به هم می خوردند و مادرم هم دیگر گوش نمی کنند.»

وسواس: فکر کردن و فکر کردن و فکر کردن و بار دهم فکر کردن در مورد چیزی، و سواس نامیده می شود. افراد عصبانی نسبت به موضوعی که موجب خشمگیری شده است، وسوسی می کنند. آنان در مورد مستله ای که جریمه دارشان کرده است، فکر می کنند؛ همین طور در مورد اینکه چقدر ناراحت شده اند، چطور می توانند تلاش کنند و غیره و غیره.

هرچه بیشتر درباره ای آنچه عصبانی ات کرده است فکر کنی، عصبانی نمی شوی.

خیلی ساده است. تو می توانی با خشم خودت سر کنی، اما درنهایت غم و غصه ای بیشتر می شود. عصبانیت به عصبانیت بیشتر منجر می شود. هی، کی بیشتر از همه بستنی می خورد؟ کسی که بیشتر از همه در مورد بستنی فکر می کند. حالا به نظر تر، کی بیشتر حرص می خورد؟

واکنش سریع و مؤثر نشان بده

ای کامی عاقبت تمام فکر کردن ها به اقدامات عاقلانه ختم می شد، اما

این طور نیست. در عوض، آدم زیادی عصبانی، کاری می‌کند و حرفی می‌زند که بعداً از کرده‌ی خود پشیمان می‌شود. چرا؟ چون چنین آدمی مرتکب دو اشتباه می‌شود. اول، او اولین کاری را که به ذهنش می‌زند، انجام می‌دهد. بد و بیراه می‌گرید، تهدید می‌کند، در را محکم به هم می‌کوید و از خانه بپرون می‌رود، یا کاسه و کوزه رامی‌شکند. درواقع خشم اوست که رفشارش ~~لخته~~ می‌کند، که نتیجه‌ای خوشایند به دنبال ندارد. دومین اشتباه چنین آدمی این است که خودش را متفاوت می‌کند رفشار طرف مقابل و حشتگ و سوزجر ~~لخته~~ بوده‌است.

برای درگ این مطلب که موضوع ناچه حد و حشتگ است، از همکارانم تقاضا کردم به سوالات زیر از یک تا ده نمره بگذارد. نمره‌ی یک برای کمی بد، نمره‌ی پنج برای خیلی بد و نمره‌ی ده برای کاملاً مترجع‌کشته. در مورد ~~لخته~~ ای که دیوانه‌وار رانندگی می‌کند؟

«هفت.»

«در مورد بجهای که به موقع سر میز شام حاضر نمی‌شود؟»

«نیم.»

«در مورد امتناع همسر از عشق و رزی؟»

«بیازده.»

«چه؟ بیازده؟ از بین یک تا ده؟»

«گفتم بیازده و منظورم هم همین بود. و حشتگ است. اصلًا قابل تحمل نیست. اصلًا خوش نمی‌آید. چطور می‌تواند دست را به میته‌ام بزند؟ این حسابی کفری ام می‌کند.»

حالا فهمیدی منظورم چیست؟ آنان به قدری ناراحت می‌شوند که نمی‌توانند به درستی فکر کنند. بنابراین وقتی تصمیم می‌گیرند کاری انجام دهند، شدت عمل به خرج می‌دهند.

بچه ده دققه دیر سر میز حاضر شده‌است؟ بقیه‌ی بدرها و مادرها کس

ناراحت می شوند، غرولتندی هم می کنند و سپس همه در کمال صلح و صفا شام می خورند. اما در مورد آدم خبلی عصبانی این طور نیست.

«چطور جرئت کردی دیر بیایی؟ خیال می کنی کی هستی؟ می خواهی اقتدار مرا ذیر سوّال ببری؟ بسیار خوب، من که تحملش راندارم. از این به بعد خودت برای خودت غذا بپز».

حرف های آدم عصبانی حتی در طول صرف شام هم ادامه پیدا می کند و غذا زهر مار همه می شود، و شاید دفعه‌ی بعد بجه اصلاً سر میز نیاید. از این عشق ورزی خبری نیست؟

«دست رد به سیته‌ی من می زنی، بله؟ دفعه‌ی آخرت باشد. اصلًا من از این خانه می روم. این توبی که توانش را می پردازی.»

افراد عصبانی ابتدایه دعوت تعداد زیادی از محرك‌های خشم پاسخ مثبت می دهند. بعد در برابر آنها جوش می اورند و سپس خوش‌هایی می زنند و کارهایی می کنند که صرف‌آه او ضاع را بدتر می کنند. سرای بستر کردن او ضاع چه کارهای دیگری می توان کرد؟ خبلی کارهای خواندن ادامه بده.

به نتایج خوشایند بی اعتماد

«هی، عالی بود. ادامه بده.»

«نه. این خبلی هم به درد نخور نمی‌د. چیزی دیگر را متحان کن.»

اد کاچ،^۱ شهردار سالی نیویورک، هر روز از یک تیوبورکی می پرسید: «من چطور هستم؟» او چهلین دوره شهردار شد و یک دلیلش این بود که به جواب‌های آنان احتیاط می داد.

افراد عصبانی از واکنش منطقی همسر، خانواده، دوستان و همکاران بهر مند می شوند. آنان پیام‌های زیادی دریافت می کنند میتوانند براینکه: «آرام

باش و می خودی عصبانی نشو.» ولی این پیام‌ها را نادیده می‌گیرند.
 منتظرت چیست که آرام باشم؟ وقتی چنین بلا بی سرم می‌آوری،
 چطور می‌توانم آرام باشم؟ لازم نکرده به من بگویی آرام باشم. من حق
 دارم عصبانی شوم.

درواقع آنان به خودشان می‌گویند که کارشان درست است.
 «این آن احمد هاستند که در ارتباط با عصبانیت من مشکل داشته، به من
 دلم می‌خواهد عصبانی باشم و کس هم حق ندارد مانع شو.»
 درست است. تو عصبانی هستی و هیچ کس هم به جز خودش نمی‌تواند
 مانع شود. تو هم که به این کار علاقه‌مندی.

به زودی به فصل سوم می‌رسیم و در آن فصل در مورد بورش عصبانیت
 صحبت می‌کنیم، و آن ترجیح زیاد ادرنالین به هنگام پرورش خشم توست. این
 بورش باعث عصبانیت می‌شود چون احمد می‌خوب به همراه دارد،
 احساسی قوی که از دست دادن آن سخت است در ضمن، این بورش مانع از
 این می‌شود که آدم واکنشی صحیح داشته باشد. احساس خشم خودش را بر
 حق می‌داند. دیگران می‌گویند غلط این است. این درست است. بهتر است به مردم
 محل نگذاری. عصبانی بمان.

رفتارت را سرسوزنی تغییر نده، حتی اگر بی مورد باشد

ری لسکر^۱ الکلی که سلامت خود را بازیافته و خیلی هم بذلك گوست،
 داستانی در مورد یک آدمیست و آدمی عادی تعریف می‌کرد. آنان هر دو در
 اتفاقی نشسته بودند. آدم عادی از در بیرون می‌رود و... بوم! او به اتفاق
 هر می‌گردد، کمی استراحت می‌کند و از دری دیگر که کسی پشت آن نگهبانی
 نمی‌دهد، بیرون می‌رود.

حالا نوبت آدم مست است. او از در اول بیرون می‌رود و... بوما او هم حسابی کنک می‌خورد و پرت می‌شود داخل اناق. بعد بلند می‌شود و باز از همان در بیرون می‌رود. بوما باز هم کنک می‌خورد. بوما گیج است و تلو تلو می‌خورد. و باز برای دفعه‌ی چهارم از همان در بیرون می‌رود. این بار از گردن کلفت چماق به دست خبری نیست، از بوما هم خبری نیست.

~~3~~
بنابراین آدم مست دنبال آن گردن کلفت می‌گردد!
چرا افراد عصبانی دائم از همان در بیرون می‌روند؟ چرا تغییر نمی‌کنند؟
دست کم دو دلیل دارد.

~~3~~
اول: خجال می‌کنند ابراز خشم فایده دارد. آنان اصرار ناخوشایند را نمی‌شنوند و دلشان هم نمی‌خواهد بشنوند.

~~3~~
برونالد، تو به من می‌گویی که ابراز خشم من مسلمه‌ساز است؟ اما وقتی من عصبانی می‌شوم، به آنجه می‌خواهم می‌رسم. این تویی که اشتباه می‌کنی.

~~3~~
او، یله. نتایج بد آن را فراموش کرده‌ای؟ در سرمه‌های سر کار، افرادی که هنوز با تو حرف‌نمی‌زنند، جزو بحث‌های متواتی.
عصبانیت تو آنقدر که ضرر دارند نفع ندارد.
اقرار کن.

~~3~~
دوم: افراد عصبانی همچنان ششمگن می‌مانند و دیگر نمی‌دانند چه کار کنند. آنان آن قدر مدت‌های زیادی عصبانی بوده‌اند که حسابی در آن خبره شده‌اند. در واقع در این مورد به درجه‌ی کارشناسی رسیده‌اند و یک پا استاد هستند. اما ~~باعظ~~ اینکه احساسی دیگر بخواهد بر وجودشان حاکم شود، محدود می‌شوند. افرادی که دائم کاری یکسان را انجام می‌دهند، نتیجه‌ای یکسان هم عایدشان می‌شود. تو هم همین طور.